

поступають в колледжі.[4]. Тем самым частные школы оказываются одним из средств социального воспроизводства неравенства .

Таким образом, представители структуралистской парадигмы в социологии образования считают, что социальный, культурный и экономический капиталы предопределяют неравенство шансов представителей различных социальных групп в получении образования и воспроизводят существующую социальную систему. Эти идеи могут объяснить многие проблемы современного образования.

Список использованной литературы:

1. Bourdieu P. , Passeron J.-C . La reproduction . elements pour une theorie du systeme d'enseignement.- Paris. Les editions de Minuit,1970. -P.76-87.
2. Bourdieu P. Passeron J.-C. Les Heritiers .Les etudiants et la culture .- Paris. Les editions de Minuit,1964-P.76-87.
3. Becker G. S. Human Capital. - New York: Columbia University Press, 1964 - P. 45-59.
4. Coleman J.S. Social Capital in the Creation of Human Capital / Halsey A.H., Lauder H., Brown P., Wells A.S. // Education: Culture, Economy, Society, Oxford: Oxford University Press [Перепечатано из American Journal of Sociology, 94, Supplement (1988) - P.95-120.]
5. Coleman J. High school achievement: public. catholic privata schools compared.

Черняк Д. С.

Київський національний університет технологій та дизайну

ПРОБЛЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОТИВАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА

Удосконалення системи освіти - це один з пріоритетних напрямів діяльності держави, що прагне до визнання та стабільного розвитку. Освічені громадяни з високим рівнем загальної та політико-правової культури, що здатні цивілізовано відстоювати демократичні цінності та ідеали, складають основу громадянського суспільства та правової держави.

Більшість тих, хто сьогодні здобуває вищу освіту та прагне утвердитися в житті, визнає роль освіченості та значущість конкурентоспроможності диплому на ринку праці. На жаль, вища школа перестає бути надійним механізмом селекції, каналом соціальної мобільності та не виправдовує бажання більшості підніматися соціальними сходами. Вітчизняні дослідники проблеми динаміки нерівності та мобільності в українському суспільстві С. Оксамитна та С. Стукало констатують, що в умовах експансії масової вищої освіти при надбаним статусу зайнятості значний вплив має соціальне походження, мережа неформальних відносин, соціальний капітал батьків, клановість тощо. [2, 457] Дослідники вказують і на умовність рівних можливостей для вступу у ВНЗ та навчання у ньому, оскільки молоді люди перебували в нерівних умовах на попередніх етапах навчання, хтось навчався в престижному столичному ліцеї, мав репетиторів, хтось здобував середню освіту в звичайній сільській школі. Зрозуміло, що стартові можливості різні, проте прагнення здобути в подальшому більш високий соціальний статус та престижну, високооплачувану працю однакове. Батьки, незалежно від свого статусу, прагнуть надати дітям освіту, яка повинна стати запорукою успіху в майбутньому, тим паче, що наявність вищої освіти необхідний критерій при працевлаштуванні.

Сучасні студенти, розуміючи кон'юнктуру ринку та прагнучи відповідати вимогам часу, намагаються розпочати трудову діяльність ще під час навчання. Ті, хто знайшли роботу за спеціальністю, прагнуть максимально зарекомендувати

себе, заробити авторитет у роботодавця саме за рахунок наполегливості та відданості роботі. Решта працюючих студентів заробляють на прожиття та оплату за навчання. Розв'язуючись між обов'язками студента та працівника, пріоритет в сучасних економічних умовах надається роботі, особливо, якщо вона перспективна. І на жаль, все менше часу та зусиль припадає для навчання. Намагаючись заробити на навчання, працюючий студент потрапляє в замкнене коло, як покупець продукту, в якості якого виступають знання, він сплачує скоріше за своє перебування в стінах вузу та отримання в кінцевому підсумку «корочки».

Стикаючись з сучасними реаліями молоді люди починають розуміти відсутність залежності успіху в житті, кар'єрного зростання від рівня освіти. Все це позначається на мотивації досягнення результату.

Викладачі помічають негативну тенденцію зниження пізнавальної активності студентства та орієнтацію на відтворення навчального матеріалу.

Змінилось і саместавлення до системи освіти, якщо раніше студент мав вибороти право навчатися, обираючи свою професію, то в сучасних ринкових умовах вищий навчальний заклад намагається виставити себе у найпривабливішому вигляді для студента-споживача та за рахунок нього залишитися на плаву.

Проблеми зниження пізнавальної активності зумовлені і кризовими явищами в системі освіти, оскільки освітні менеджери опікуються кількісними показниками, рейтингами, звітною документацією, і менше уваги приділяється якісній, змістовній складовій навчання. В системі освіти побутує формалізм. Слід наголосити, що для деяких студентів навчання у вищій школі - це своєрідна данина моді, стандарту, що побутує, оскільки обов'язковою вимогою при працевлаштуванні є наявність диплому про вищу освіту та досвід роботи.

Проблеми існують і з забезпеченням системи освіти професійними кадрами. В систему освіти приходять «випадкові» люди (особливо управлінський персонал), яким бракує досвіду та знань специфіки вищої школи, які намагаються сліпо переймати західні моделі, новації, не передбачаючи можливих наслідків. В умовах скорочення бюджетних витрат на освіту, навчальні заклади намагаються вжити в складних економічних умовах кожен як зможе. Одним з можливих шляхів є скорочення штатів, тому створюються конкурентні умови для роботи викладачів, але в той же час руйнується «преемственність поколень», коли старше покоління передавало педагогічний досвід наступникам, адже система освіти покликана сформувати не тільки майбутнього спеціаліста, але й активного громадянина, з стійкою життєвою позицією. ВНЗ, що прагне визнання на ринку освітніх послуг, повинен відповідати певним критеріям, зокрема, наявності у його складі осіб з високим науковим ступенем та вченим знанням, переважна більшість з яких літні люди, в яких (скоріше їх статусі) зацікавлений навчальний заклад. В той же час талановита молодь не бачачи для себе можливості швидкого підвищення статусу в системі освіти, намагається шукати кращої долі в інших сферах діяльності.

За таких несприятливих умов викладач має спрямувати свою роботу на підвищення пізнавальної активності та стимулювання пізнавальної творчості студента.

Це можливо не тільки за рахунок запровадження новітніх методів та форм навчання, але й враховуючи прагматизм студентства, мотиви отримання освіти. Що ж може виступати стимулом для отримання знань? З цим питанням ми звернулися до студентів економічного факультету одного з київських вузів. В ході опитування 85 студентів були означені основні мотиви здобуття вищої освіти:

- отримання стипендії, як грошової винагороди, платні за докладені зусилля та додаткового джерела матеріального забезпечення;
- прагнення визнання в очах однокурсників, викладачів;

- зв'язок дисциплін, що читаються з професією, орієнтація на практику;
- самореалізація, збільшення кругозору, прагнення бути цікавим співрозмовником та стати прикладом для наслідування та джерелом знань для своїх дітей;
- отримання задоволення від процесу навчання, відкриття нового;
- прагнення не розчарувати батьків, або змусити їх пишатися тобою;
- здобуття освіти як шлях долання перешкод та появи поваги до себе („Я те, що я можу”), підвищення рівня самооцінки;
- оплата за навчання;
- педагогічна майстерність викладача, що своєю роботою, впровадженними методиками, змістовним насиченням навчального процесу активізує інтерес до дисципліни.

Проте головним мотивом отримання знань, на який вказують майже всі студенти є зв'язок отриманої спеціальності, знань та працевлаштування, можливості кар'єрного зростання, а загалом впевненості в завтрашньому дні, незалежності, здатності контролювати своє життя, можливості забезпечити родину.

Можна зробити висновок, що сучасного студента до навчальної діяльності спонукає ряд мотивів: мотив самоствердження, мотив влади, процесуально-змістовні мотиви, мотив саморозвитку, мотив досягнення, суспільно-значущі мотиви, мотив уникнення неприємностей і покарання. [1]

Всі ці мотиви можуть використовуватися викладачами для активізації процесу навчання, проте ключовим залишається орієнтація на працевлаштування, саме це змушує студента докладати зусиль, проте держава не може забезпечити рух вгору соціальними сходами та задоволення амбіцій, потреб молоді. Сьогодні можна спостерігати невідповідність між потребами суспільства у спеціалістах різного профілю та сформованими фахівцями. Ринок праці переобтяжений спеціалістами «престижних» професій, які вишиковуються у чергу в пошуках роботи. Система освіти втрачає свій потенціал, поки політики, управлінці вирішують як розподілити владу, не приділяючи увагу концепції розвитку освіти.

Список використаної літератури:

1. Занюк С. С. Психологія мотивації. – К., Либідь, 2002. – 304.
2. Оксамитна С., Стукало С. Новітня доба української освіти // Українське суспільство. Двадцять років незалежності. Соціологічний моніторинг: У 2-х т. Том I Аналітичні матеріали / За ред. д.ек.н.В.Ворони, д.соц.н. М.Шульги. – К.: Інститут соціології НАНУ, 2011. - 576.

Ярмак Т. В.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ВНЗ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Виховання є цілеспрямованою діяльністю соціуму, яке здійснюється за допомогою мистецтва, літератури, ЗМІ, громадських і релігійних організацій, навчальних закладів та інших доступних суспільству засобів. Виховання повинно забезпечувати поведінку людини, що буде відповідати нормам і правилам, прийнятих у цьому суспільстві.

Відомо, що основні риси особистості формуються в молодому віці під впливом загальнонародних цінностей, у взаємодії особистості з суспільством, яке на кожному етапі представляють сім'я, школа, ВУЗ, різні колективи.

Виховання у ВНЗ по суті орієнтовано на формування свідомої особистості,